

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองของกรุงเทพมหานคร มีคณะที่เปิดทำการสอนรวม 18 คณะ นับเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนนิสิตในระดับปริญญาตรีรวม 17,916 คน (สำนักทะเบียน และ ประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542) ในส่วนที่พักอยู่ในมหาวิทยาลัย จะพักอยู่ตามอาคารหอพักต่างๆ คือ อาคารหอพักนิสิตชาย 1 หลัง ซึ่งรับนิสิตได้ 928 คน อาคารหอพักนิสิตหญิง 3 หลัง รับนิสิตได้ 994 คน ซึ่งอาคารหอพักนิตินี้ดังกล่าวทั้งหมดในปัจจุบัน สามารถรองรับนิสิตได้เพียง 1,932 คน (สำนักงานหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542) เท่านั้น ส่วนนิสิตที่เหลือที่ต้องการพักหอพัก จะมีที่พักอาศัยอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดและนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในเขตเมืองชั้นในย่านศูนย์กลางธุรกิจ (C.B.D) มีปัญหาที่สำคัญคือ การจราจรติดขัด โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน ส่งผลให้นิสิตที่มีที่พักอาศัยอยู่นอกมหาวิทยาลัยต้องเผชิญกับปัญหาการเดินทางมาศึกษาในแต่ละวัน ประกอบกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาบางวิชาต้องมีการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หรือต้องมีการร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นนิสิตใหม่ที่มาจากต่างจังหวัด ซึ่งไม่คุ้นเคยกับสถานที่ และการเดินทางมายังมหาวิทยาลัย ยิ่งมีความยากลำบากและอาจเกิดปัญหาตามมาในเรื่องของความไม่ปลอดภัยได้ด้วยเหตุดังกล่าว การจัดให้มีหอพักในมหาวิทยาลัย เพื่อรับรองกลุ่มนิสิตที่มีความเดือดร้อนและความจำเป็น ในเรื่องที่พักอาศัยจึงเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยควรจะต้องคำนึงถึง แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนที่พักซึ่งไม่สามารถรองรับความต้องการที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกปีได้มหาวิทยาลัยจึงมีแนวความคิดที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่พักอาศัยให้นิสิต ตามนโยบายที่จะพัฒนาบรรยากาศของมหาวิทยาลัย ให้เป็นมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และให้นิสิตทุกคนมีโอกาสสัมผัสกับบรรยากาศมหาวิทยาลัย เพื่อเสริมสร้างชุมชนวิชาการ

ตามแนวคิดการพัฒนามหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้การวิจัยในครั้งนี้จึงได้ศึกษาสถานภาพ ปัญหาที่พักอาศัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนทำการเปรียบเทียบลักษณะที่พักอาศัยระหว่างหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับที่พักอาศัยให้เช่าของเอกชนบริเวณรอบมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดหาที่พักอาศัยแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานภาพและปัญหาที่พักอาศัยในปัจจุบันของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะที่พักอาศัยระหว่างหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับที่พักอาศัยให้เช่าของเอกชนบริเวณรอบมหาวิทยาลัย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดหาที่พักอาศัยแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. มุ่งศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นเกี่ยวกับการย้ายที่พักอาศัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยศึกษาเฉพาะนิสิตที่พักอาศัยในหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและที่พักอาศัยให้เช่าบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเท่านั้น มิได้รวมถึงผู้ที่พักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และญาติ

2. ศึกษาเฉพาะนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2541 ซึ่งทำการสำรวจเพื่อการศึกษาภายใต้สถานการณ์ปี 2541

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เนื่องจากขนาดประชากรในกลุ่มนิสิตที่เช่าที่พักอาศัยนอกมหาวิทยาลัย พักอาศัยอยู่กระจัดกระจายทั่วไปทำให้ยากลำบากในการสำรวจหาจำนวนประชากรที่แท้จริงทั้งหมดได้ ฉะนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงใช้ข้อมูลประชากรที่ได้ทำการสำรวจที่พักอาศัยให้เช่าของเอกชนเฉพาะ

นิสิตที่พักอาศัยบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเท่านั้น ซึ่งจากการสำรวจมีจำนวน 52 แห่ง มีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พักอาศัยอยู่ประมาณ 1,283 คน ซึ่งขนาดประชากรที่แท้จริงจะมีมากกว่านี้ จากรายงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตใหม่ประจำปีการศึกษา 2538 – 2541 (รายงานแผนและสารสนเทศ ส่วนแผนงานและโครงการ สำนักบริหารแผนและการคลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541) พบว่ามีนิสิตพักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา และญาติ ประมาณ 14,000 คน (จากนิสิตในระดับปริญญาตรีรวม 17,916 คน) ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 4,000 คน นั้น จะมีส่วนหนึ่งที่พักอยู่ในหอพักนิสิตจุฬา ฯ ซึ่งมีประมาณ 1,932 คน (สำนักงานหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองกิจการนิสิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542) ฉะนั้นจะมีนิสิตจำนวนประมาณ 2,000 คน ที่พักบริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด

2. กลุ่มประชากรที่ศึกษาไม่รวมถึงนิสิตคณะแพทยศาสตร์ที่ศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้จัดหาหอพักไว้ให้อยู่แล้ว

1.5 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง นิสิตในระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในคณะต่าง ๆ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2541

ที่พักอาศัย หมายถึง สถานที่ที่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้เป็นที่พักอาศัยในระหว่างศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- หอพัก หมายถึง สถานที่พักอาศัยที่นิสิตไปเช่าพัก แล้วจำกัดด้วยระยะเวลาในการเช่าออก
- อพาร์ทเมนท์ , คอนโดมิเนียม, แฟลต หมายถึง สถานที่ที่นิสิตไปเช่าพัก ไม่จำกัดเวลาการเช่า – ออก
- ห้องแบ่งเช่า / บ้านแบ่งเช่า หมายถึง อาคารพาณิชย์ หรือ ทาวน์เฮาส์ หรือ บ้านเดี่ยวที่แบ่งเป็นห้องให้เช่าพัก

1.6 วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษารวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตจากเอกสารที่ได้จากสำนักงานหอพักนิตินโยบายการให้บริการที่พักออาศัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ การศึกษาจากเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวความคิดเกี่ยวกับที่พักออาศัยของนักศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกที่พักออาศัย

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาข้อมูลของประชากร สถานภาพและปัญหาที่พักออาศัยปัจจุบันความคิดเห็นเกี่ยวกับการย้ายที่พักออาศัยใหม่ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามแบบเปิด (Open Ended Questions) คำถามแบบปิด (Close Ended Questions) และแบบวัดทัศนคติใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre – test) กับนิสิตที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามขั้นสุดท้ายให้สมบูรณ์ขึ้น

2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางให้บริการที่พักออาศัยให้กับนิสิตโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการถาม-ตอบโดยไม่มีแบบในการสัมภาษณ์เพื่อนำมาประกอบหรือสนับสนุนผลของการศึกษา

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนิสิตที่พักออาศัยอยู่ที่พักเอกชนประเภทเช่ารอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มถนนสายต่าง ๆ ตามสัดส่วน เพื่อให้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้มีการกระจายตามถนนสายต่างๆอย่างทั่วถึง ส่วนกลุ่มนิสิตที่พัก

อาศัยอยู่หอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยวิธีการแบ่งตามอาคารที่พักอาศัย แต่ละอาคารตามสัดส่วนของนิสิตที่พักในแต่ละอาคาร

ในการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง หอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากจำนวนอาคารทั้งหมด 4 อาคาร และที่พักอาศัยเอกชนประเภทเช่าจำนวน 52 แห่ง พบว่ามีนิสิตรวมทั้งสิ้น 3,215 คน ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 356 ตัวอย่างซึ่งกำหนดขึ้นตามสูตรการคำนวณของกลุ่มตัวอย่างที่ดีพอของYamane ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับ 95 % และความคลาดเคลื่อนจากค่าจริงไม่เกิน $\pm 5\%$ ซึ่งการสุ่มตัวอย่างจะสุ่มสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละกลุ่ม

4. จัดทำแบบสอบถามและนำไปทดสอบ (pre - test) กับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกลุ่มที่พักอาศัย ในหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์และกลุ่มที่พักอาศัยในที่พักเอกชนประเภทเช่ารอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มละ 10 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่รวบรวมมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามขั้นสุดท้ายให้สมบูรณ์ขึ้น

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำโดยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และรอรับแบบสอบถามคืนทันทีที่กลุ่มตัวอย่างตอบเสร็จ โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมประมาณ 2 เดือน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ประกอบกับแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สอบถาม และใช้โปรแกรม SPSS⁺ FOR WINDOW VERSION 7.5 มาช่วยในการวิเคราะห์คำตอบ เพื่อนำไปสังเคราะห์สรุปผลการวิจัย ต่อไป

7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการสรุปผลการวิจัย และตรวจสอบความสอดคล้องของผลที่ได้รับจากการวิจัยกับแนวคิดทฤษฎีที่รวบรวมไว้ตลอดจนข้อมูลเอกสารต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์พร้อมทั้งทำการสรุปและเสนอแนะ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสถานภาพ และปัญหาที่פקอาศัยในปัจจุบันของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งที่อยู่ในหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่פקอาศัยให้เช่าของเอกชนรอบมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน หรือ แนวทางในการจัดหาที่פקอาศัยให้แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย